

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра видавничої справи

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМІОТИКА МЕДІА-ТЕКСТУ

освітній рівень бакалавр

спеціальність 061 «Журналістика»

освітня програма Видавнича справа та редагування

Інститут журналістики

2017–2018 навч. рік

Робоча програма «Семіотика медіа-тексту» для студентів 1 курсу,
за спеціальністю 061 «Журналістика», галузі знань 06 «Журналістика»,
освітньої програми «Видавнича справа та редагування»,
2018 року. – 20 с.

Розробник: *Масімова Лариса Газіківна*, кандидат наук із соціальних
комунікацій, завідувач кафедри видавничої справи Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол № 6 від 24 січня 2018 року

Завідувач кафедри видавничої справи *Масімова* Л. Г. Масімова

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

Росінська О.А. Росінська

© Університет Грінченка, 2018 рік

© Масімова Л.Г., 2018 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I</i>	8
<i>Змістовий модуль II</i>	9
<i>Змістовий модуль III</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни "Семіотика медіа-тексту"	11
V. Плани семінарських занять	11
VI. Завдання для самостійної роботи	17
VII. Система поточного та підсумкового контролю	18
VIII. Методи навчання	18
IX. Методичне забезпечення курсу	18
X. Питання до екзамену	19
XI. Рекомендована література	20
Основна	
Додаткова	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Семіотика медіа-тексту» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на кафедрі видавничої справи на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів журналістських спеціальностей відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Семіотика медіа-тексту», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Метою навчальної дисципліни «Семіотика медіа-тексту» є освоєння студентом концептуально-теоретичних та практичних засад функціонування медіа-текстів у сучасному суспільстві.

Завдання навчальної дисципліни «Семіотика медіа-тексту» полягають у засвоєнні студентами теоретичних положень, використання їх у практиці текстотворення та редагування в сфері медіа.

Об'єктом навчальної дисципліни «Семіотика медіа-тексту» є семіотика медіа-тексту.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти формують такі **програми компетентності**:

- спроможність аналізувати, систематизувати й використовувати у професійній сфері наукову та навчально-методичну інформацію;
- готовність до навчання упродовж життя;
- здатність до самостійного поглиблення й оновлення знань, самоорганізації, рефлексії, самокоригування, професійного самовдосконалення
- здатність застосовувати традиційні та сучасні інформаційні технології у професійній діяльності;
- знання специфіки створення і функціонування ЗМІ;
- здатність до розуміння знакової природи вербального і візуального тексту та головних законів семіозису;
- здатність працювати в команді;
- здатність до публічної діяльності;
- уміння розпізнавати та нейтралізувати патогенні тексти.
- здатність виконувати прогностно-аналітичну діяльність;
- здатність контролювати якість текстового та мультимедійного контенту різних видів медійних продуктів.

Місце навчального дисципліни в структурно-логічній схемі спеціальності. Навчальна дисципліна «Семіотика медіа-тексту» є складовою частиною циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 20 год. – лекції, 22 год. – семінарські заняття, МК – 6 год., 42 год. – самостійна робота, іспит.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом навчальної дисципліни «Семіотика медіа-тексту» є розуміння тексту як знакової системи, яка реалізується в комунікативному акті.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань 06 журналістика</p> <p>Шифр та назва спеціальності 061 журналістика</p> <p>Освітня програма «Видавнича справа та редагування»</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1.</i></p> <p>Семестр: <i>2.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>42 години, з них:</i> Лекції (теоретична підготовка): <i>12 годин</i> Семінарські заняття: <i>30 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>6 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>42 годин</i></p> <p>Вид контролю: <i>іспит</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарські	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Семіотика медіа-тексту							
1	Семіотика медіа-тексту	2		2			
2	Текст як модель комунікативного акту	8		2	2	4	
3	Основні категорії тексту	10			4	6	
4	Семіотична структура тексту	12			4	6	
	Модульна контрольна робота	2					2
<i>Разом</i>		32	14	4	10	16	2
Текстуальна стратегія							
5	Текстуальна стратегія	6		2	4		
6	Інтерпретація та надінтерпретація	8			2	6	
7	Патогенний текст	13		2	4	7	
	Модульна контрольна робота	2					2
<i>Разом</i>		29	14	4	10	13	2
Семіотика візуального тексту мас-медіа							
8	Візуальний текст як комунікативний акт	9		2	4	3	
9	Семіотична структура візуального тексту	10		2	4	4	
10	Патогенний візуальний текст	8			2	6	
	Модульна контрольна робота	2					2
<i>Разом</i>		29	14	4	10	13	2
<i>Екзамен</i>		30					
<i>Разом за навчальним планом</i>		120	42	12	30	42	6

III. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Семіотика медіа-тексту

ЛЕКЦІЯ 1. СЕМІОТИКА МЕДІА-ТЕКСТУ (2 год.)

Семіотика. Історія розвитку семіотики. Семіотика як метод дослідження соціальних комунікацій. Текст та медіа-текст.

ЛЕКЦІЯ 2. *ТЕКСТ ЯК МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО АКТУ* (2 год.)

Текст як знакова система. Класифікація знаків. Коди як спосіб поєднання знаків. Типи текстів по відношенню до знакової системи. Організація твором комунікативного акту.

Шпаруватість тексту – обов'язкова умова читацької творчості. Роль контексту.

Семінар 1. ТЕКСТ ЯК МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО АКТУ

Семінар 2-3. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ТЕКСТУ.

Семінар 4-5. СЕМІОТИЧНА СТРУКТУРА ТЕКСТІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II *Текстуальна стратегія*

ЛЕКЦІЯ 3. *ТЕКСТУАЛЬНА СТРАТЕГІЯ* (2 год.)

Теорія відкритого твору. Текстуальна стратегія як педагогічний інструмент. Модель відкритого твору. Відкритий твір як стратегія інтерпретаційної співпраці читача.

Модель закритого твору. Авторитарні стосунки тексту і читача у закритому творі.

Відкритий твір у публіцистиці.

СЕМІНАР 6-7. ТЕКСТУАЛЬНА СТРАТЕГІЯ

СЕМІНАР 8. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТА НАДІНТЕРПРЕТАЦІЯ

ЛЕКЦІЯ 4. ПАТОГЕННИЙ ТЕКСТ (2 ГОД.)

Віртуальність. Медіа-насильство. Медіа-задоволення.

Медіа-екологія. Критерії патогенності. Шляхи нейтралізації патогенного тексту.

СЕМІНАР 9-10. ПАТОГЕННИЙ ТЕКСТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Семіотика візуального тексту мас-медіа

ЛЕКЦІЯ 5. ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ АКТ (2 ГОД.)

Зображення як текст. Візуальна мова. Семіотика візуального тексту. Візуальний контент. Візуальний текст в соціальних комунікаціях. Візуальна грамотність.

Семінар 11-12. ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ АКТ

ЛЕКЦІЯ 6. СЕМІОТИЧНА СТРУКТУРА ВІЗУАЛЬНОГО ТЕКСТУ МАС-МЕДІА (2 ГОД.)

Категорія інтертекстуальності візуальних текстів мас-медіа. Інтермедіальність. Механізм породження візуальних тропів. Види візуальних тропів. Функції тропів у композиційній структурі візуального тексту мас-медіа.

Семінар 13-14. СЕМІОТИЧНА СТРУКТУРА ВІЗУАЛЬНОГО ТЕКСТУ МАС-МЕДІА

Семінар 15. ПАТОГЕННИЙ ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

“Семіотика медіа-тексту”

**Разом: 120 год., з них лекційних – 20 год., семінарські заняття – 22 год.,
МК – 6 год., самостійна робота – 42 год.**

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I Семіотика медіа-тексту			
Кількість балів за модуль	80			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Семіотика медіа-тексту	Текст як модель комунікативного акту		
Теми семінарських занять		Текст як модель комунікативного акту (10 балів)	Основні категорії тексту (20 балів)	Семіотична структура тексту (20 балів)
Самостійна робота				(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль II Текстуальна стратегія			
Кількість балів за модуль	80			
Лекції	5	6	7	
Теми лекцій	Текстуальна стратегія		Патогенний текст	
Теми семінарських занять	Текстуальна стратегія (20 балів)	Інтерпретація та надінтерпретація (10 балів)	Патогенний текст (20 балів)	
Самостійна робота,	(5 балів)			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

Тиждень	I X	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль III Семіотика візуального тексту мас-медіа			
Кількість балів за модуль	80			
Лекції	8	9	10	
Теми лекцій	Візуальний текст як комунікативний акт	Семіотична структура візуального тексту		
Теми семінарських занять	Візуальний текст як комунікативний акт (20 балів)	Семіотична структура візуального тексту (20 балів)	Патогенний візуальний текст (10 балів)	
Самостійна робота		(5 балів)		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			
Всього	240 балів			

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Текст як знакова система

Семінар 1. **ТЕКСТ ЯК МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО АКТУ**

План

1. Моделі комунікації.
2. Інтерактивні моделі комунікації.
3. **Комплексне завдання.** Робота у групах (2-3 людини). Створити сценарій інтелектуальної комп'ютерної гри. Описати цільову аудиторію.
4. Фрейми.
5. Сприйняття повідомлення.
6. **Вправа.** До запропонованого тексту підібрати або створити контекст, який змінить його емоційне забарвлення або сенс.

Література

Основна

1. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с
2. Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 527 с.

Додаткова

1. Стецюра К. О. Медіа картина світу як матриця конструювання особистості в інформаційному суспільстві / К. О. Стецюра // Гілея: науковий вісник. - 2015. - Вип. 96. - С. 233-237. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_96_59.
2. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. — Львів: ПАІС, 2004. — 312 с. — (Медіакритика).

Семінар 2-3. **ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ТЕКСТУ**

План

1. Категорія «цілісність тексту».
2. Категорія «зв'язність».
3. Категорія «інформативність» та її мовне вираження у тексті.
4. «Континуум» як категорія часу і простору у тексті.
5. Різновиди просторового континуума.
6. Інтертекстуальність.
7. **Робота у групах.** Різниця між ретроспекцією і проспекцією. Створити комікс, використовуючи поняття ретроспекції і проспекції.
8. Наведіть приклади реалізації категорії інтертекстуальності у тексті.

Література

Основна

1. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. / Т. А. Єщенко. — К.: ВЦ «Академія», 2009. — 264 с.

2. Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 527 с.

Семинар 4-5. СЕМІОТИЧНА СТРУКТУРА ТЕКСТІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

План

1. Поняття структури в семіотиці.
2. Наративні структури тексту
3. Жанр як семіотична категорія. Функціональність жанрових структур.
4. Роль жанру в соціальній комунікації.
5. Аудиторія як фактор спрямування жанру **масової літератури**.
6. Жанри видавничої типології масової літератури.
7. Робота у групах (2-3 людини). **Написати есе** на тему: Структура успішного масового роману (на вибір мелодрама, детектив, фентезі тощо) за планом:
  - 1) Провести дослідження аудиторії (вік, освіта, що визначає інтерес до тексту: тема, жанр, автор, обсяг, анотація, кількість лайків, вікове обмеження тощо).
  - 2) Дослідити 15 наукових джерел, з них не менше 5 англомовних.
  - 3) Проаналізувати тексти (не менше 2: порівняти накладі і структуру зарубіжного і українського роману) і виявити успішну структуру роману певного жанру.
  - 4) Зробити висновки

8. Аудиторія як фактор спрямування жанрів інтернет-текстів.
9. Жанри масової інтернет-літератури: фанфіки, меми, подкасти тощо.
10. Робота у групах (2-3 людини). **Написати есе** на тему: Жанрові палітра масової інтернет-літератури на вибір фанфіки, меми або подкасти за планом:
  - 1) Провести дослідження аудиторії (вік, освіта, що визначає інтерес до тексту: тема, жанр, автор, обсяг, анотація, кількість лайків, вікове обмеження тощо).
  - 2) Дослідити 15 наукових джерел, з них не менше 5 англомовних.
  - 3) Проаналізувати тексти (не менше 10) і виявити типову структуру тексту певного жанру.
  - 4) Зробити висновки

Література

Основна

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко; [пер. з англ. М. Гірняк]. — Львів: Літопис, 2004. — 384 с.

Змістовий модуль II

Текстуальна стратегія

Семінар 6-7. ТЕКСТУАЛЬНА СТРАТЕГІЯ (2 год.)

План

1. Читач як елемент структури.
2. Модель зразкового читача – текстуальна стратегія тексту.
3. Читач як схема аналізу тексту.
4. Прийоми утримання уваги в мильних операх. Створити презентацію.
5. **Комплексне завдання:** Робота у групах (3-4 особи) Написати сценарій мильної опери (загальний сюжет та сценарій першої серії)

Література

Основна

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко; [пер. з англ. М. Гірняк]. — Львів: Літопис, 2004. — 384 с.

Додаткова

1. Єжижанська Т. С. Парадигми мислення медіаспоживача: суть і роль у медіаспоживанні // Соціальні комунікація: теорія і практика : наук. журнал. – Т. 2. – К., 2016. – 122 с. – С. 44-48.

Семінар 8. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТА НАДІНТЕРПРЕТАЦІЯ (2год.)

План

1. Умови вірогідної інтерпретації.
2. Поняття «інтенція автора».
3. Поняття «інтенція тексту».
4. Межі інтерпретації.
5. Причини виникнення хибної інтерпретації.
6. Комунікативні невдачі. Типологія комунікативних девіацій.
7. Внутрішній контекст як механізм забезпечення вірогідної інтерпретації.
8. **Комплексне завдання:** «Рецензія на фільм», Подивитися фільм «Велика жратва» (Франція, Італія, 1973). Режисер - Марко Феррері. Виконати одне завдання на вибір:
  - а) Проаналізувати рецензії на фільм. Знайти приклади надітерпретації чи хибної інтерпретації фільму.
  - б) Написати власну рецензію

Література

Основна

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко; [пер. з англ. М. Гірняк]. — Львів: Літопис, 2004. — 384 с.

Додаткова

1. Зубрицька М. Дискурс обмеженої і необмеженої інтерпретації: дискусії навколо роману Умберто Еко «Маятник Фуко»/ Марія Зубрицька / / Еко У. Маятник Фуко [пер. з італ. М. Прокопович]. — Львів: Літопис, 2004. — С. 623-634.

Семінар 9-10. ПАТОГЕННИЙ ТЕКСТ (2год.)

План

1. Патогенні тексти, які спираються на емоції задоволення.
2. Патогенні тексти, які спираються на емоції незадоволення.
3. Пошуки формальних критеріїв патогенних текстів.
4. Обговорення прикладів патогенних текстів.
5. **Вправа.** Експертиза тексту на патогенність.
6. Тема для дискусії: «Текст контролює людину?».

Література

Основна

1. Масімова Л. Критерії патогенності тексту/ Масімова Л. Г.// Наукові записки Інституту журналістики:науковий збірник, 2010, т. 41. – с. 150 – 152.
2. Потятиник Б. Патогенний текст / Б. Потятиник, М. Лозинський. – Л.: Місіонер, 1996. – 296 с.
3. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с
4. Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 527 с.

Додаткова

1. Кіца І. О. Патогенна реклама у друкованих газетах України : монографія / М. О. Кіца; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ПАІС, 2014. - 207 с.
2. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. — Львів: ПАІС, 2004. — 312 с. — (Медіакритика).

Змістовий модуль III

Семіотика візуального тексту мас-медіа

Семінар 11-12. ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ АКТ

План

1. Умови використання візуальної інформації.
2. Візуальні стереотипи.
3. Дейктичні жести у візуальних текстах.
4. Поєднання візуального і вербального текстів.
5. Властивості візуального контенту.
6. **Комплексне завдання.** Робота у групах (2-3 особи). Презентація тексту візуальної реклами на соціальну тематику.

Література

Основна

1. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с

Семінар 13-14. СЕМІОТИЧНА СТРУКТУРА ВІЗУАЛЬНОГО ТЕКСТУ МАС-МЕДІА

План

1. Навести приклади реалізації категорії інтертекстуальності у візуальному тексті мас-медіа.
2. Смысловое навантаження композиції візуальному тексті мас-медіа.
3. **Вправа.** Візуальні тропи. Передати за допомогою візуальної метафори сенс конкретної ситуації (графіка, фото тощо).
4. Формування моделі семіотичного аналізу візуального тексту мас-медіа.
5. **Комплексне завдання:** запропонувати алгоритм семіотичного аналізу візуального тексту мас-медіа. Застосувати цей алгоритм до конкретного тексту. Результат оформити у вигляді презентації.

Література

Основна

1. Масімова Л. Г. Інтертекстуальність візуального тексту мас-медіа // Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів: матер. Міжнародної міжнародної науково-практичної конференції. — К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. — с. 65 – 71.
2. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с

Додаткова

1. Кіца І. О. Патогенна реклама у друкованих газетах України : монографія / М. О. Кіца; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ПАІС, 2014. - 207 с.

Семінар 15. ПАТОГЕННИЙ ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ

План

1. Критерії патогенності візуального тексту мас-медіа.
2. Гламурна журналістика.
3. Шляхи нейтралізації патогенного візуального тексту.
4. Візуальна грамотність.
5. Прийоми маніпулятивного впливу візуального тексту. Створити презентацію.
6. **Вправа.** Аналіз візуального тексту на патогенність.

Література

Основна

1. Масімова Л. Критерії патогенності тексту/ Масімова Л. Г.// Наукові записки Інституту журналістики:науковий збірник, 2010, т. 41. – с. 150 – 152.
2. Потятиник Б. Патогенний текст / Б. Потятиник, М. Лозинський. – Л.: Місіонер, 1996. – 296 с.
3. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с

Додаткова

1. Кіца І. О. Патогенна реклама у друкованих газетах України : монографія / М. О. Кіца; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ПАІС, 2014. - 207 с.
2. Масімова Л. Г. Візуальна грамотність в системі медіаосвіти / Л. Г. Масімова // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2013. – Т. 26 (65), № 3. – С. 172 – 176.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. Основні категорії тексту.

1. Знайти в українській пресі тексти, на основі яких продемонструвати інтертекстуальність, як необхідну умову соціально значущого твору.

Змістовий модуль II.

Тема 2. Інтерпретація та надінтерпретація.

1. Знайти в пресі зразки хибної інтерпретації художнього або публіцистичного твору.

Змістовий модуль III.

Тема 3. Візуальний текст як комунікативний акт.

2. Створити текст візуальної реклами на соціальну тематику.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I (16 год.)			
Тема 3. Основні категорії тексту.	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	I- II
Змістовий модуль II (13 год.)			
Тема 6. Інтерпретація та надінтерпретація .	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	VII
Змістовий модуль III (13 год.)			
Семінар 8. Візуальний текст як комунікативний акт.	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	VIII
<i>Разом: 42 год.</i>		<i>Разом: 15 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Семіотика медіа-тексту» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	3	15
2	Робота на семінарському занятті	10	15	150
3	Модульна контрольна робота	25	3	75
максимальна кількість балів 200				

Розрахунок: $200:60=4$

Студент набрав: 175

Оцінка: $175:4 = 44$ (балів за семестр)), додається екзамен (max 40 балів)

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульна контрольна робота.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками

B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: проекти.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

Х. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Семіотика.
2. Історія розвитку семіотики.
3. Семіотика як метод дослідження соціальних комунікацій.
4. Текст та медіатекст.
5. Роль контексту.
6. Текст як знакова система.
7. Поняття структури в семіотиці.
8. Наративні структури тексту
9. Жанр як семіотична категорія.
10. Функціональність жанрових структур.
11. Роль жанру в соціальній комунікації.
12. Типи текстів в залежності від знакової системи.
13. Організація твором комунікативного акту.
14. Патогенний текст.
15. Ідентифікація і типологія патогенного тексту.
16. Семіотика - дослідження тексту як комунікативного акту.
17. Комунікативна структура тексту.
18. Теорія відкритого твору.
19. Текстуальна стратегія як педагогічний інструмент.
20. Модель відкритого твору.
21. Модель закритого твору.
22. Відкритий твір у публіцистиці..
23. Роль читача як сценарій комунікації, закладений у структурі тексту.
24. Спосіб формотворення як відбиття дійсності.
25. Особливість тексту стимулювати особистісний світ читача за посередництва власної структури.
26. Інтерпретація. Межі інтерпретації.
27. Іntenція автора. Іntenція тексту.
28. Внутрішній контекст як механізм забезпечення вірогідної інтерпретації.
29. Зовнішній контекст як структурний елемент тексту.
30. Умови використання візуальної інформації.
31. Візуальні стереотипи.
32. Категорія інтертекстуальності візуальних текстів мас-медіа.
33. Механізм породження візуальних тропів.
34. Види візуальних тропів.
35. Функції тропів у композиційній структурі візуального тексту мас-медіа.
36. Критерії патогенності візуального тексту мас-медіа.
37. Гламурна журналістика.
38. Шляхи нейтралізації патогенного візуального тексту. Візуальна грамотність.
39. Зображення як текст.
40. Візуальна мова.
41. Візуальне мислення.
42. Семіотика візуального тексту.
43. Візуальна грамотність.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко; [пер. з англ. М. Гірняк]. — Львів: Літопис, 2004. — 384 с.
2. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. / Т. А. Єщенко. — К.: ВЦ «Академія», 2009. — 264 с.
3. Масімова Л. Критерії патогенності тексту/ Масімова Л. Г.// Наукові записки Інституту журналістики:науковий збірник, 2010, т. 41. — с. 150 – 152.
4. Масімова Л. Г. Інтертекстуальність візуального тексту мас-медіа // Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів: матер. Міжнародної міжнародної науково-практичної конференції. — К.: Київ,ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. — с. 65 – 71.
5. Потятиник Б. Патогенний текст / Б. Потятиник, М. Лозинський. — Л.: Місіонер, 1996. — 296 с.
6. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації [Текст] / Георгій Почепцов. - К. : Спадщина, 2012. - 462 с
7. Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. — 527 с.

Додаткова

2. Кіца І. О. Патогенна реклама у друкованих газетах України : монографія / М. О. Кіца; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ПАІС, 2014. - 207 с.
3. Єжижанська Т. С. Парадигми мислення медіаспоживача: суть і роль у медіаспоживанні // Соціальні комунікація: теорія і практика : наук. журнал. — Т. 2. — К., 2016. — 122 с. — С. 44-48.
4. Зубрицька М. Дискурс обмеженої і необмеженої інтерпретації: дискусії навколо роману Умберто Еко «Маятник Фуко»/ Марія Зубрицька // Еко У. Маятник Фуко [пер. з італ. М. Прокопович]. — Львів: Літопис, 2004. — С. 623-634.
5. Масімова Л. Відкритий твір у публіцистиці (на прикладі Умберто Еко) / Л. Г. Масімова // Образ. — 2005. — Вип. 6. — С. 54-60.
6. Масімова Л. Г. Візуальна грамотність в системі медіаосвіти / Л. Г. Масімова // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». — 2013. — Т. 26 (65), № 3. — С. 172 – 176.
7. Стецюра К. О. Медіа картина світу як матриця конструювання особистості в інформаційному суспільстві / К. О. Стецюра // Гілея: науковий вісник. - 2015. - Вип. 96. - С. 233-237. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_96_59.
8. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. — Львів: ПАІС, 2004. — 312 с. — (Медіакритика).